

Jon Gunnar Pedersen er en av meglerbransjens aller mektigste:

Bautaen

Han ruver i landskapet, men **trives best i kulissene**. Ifølge Jon Gunnar Pedersen, partner i Arctic Securities, er det nemlig ingen prestasjon å bli kjendis. – Det er ikke noe jeg streber etter heller. Jeg liker å få være i fred.

“Han er en bauta av en kar!” erklærte Kjell Inge Røkke da det i fjor ble klart at han hadde hyret inn Jon Gunnar Pedersen som sin nærmeste rådgiver. “Enestående intelligent”, skryter andre. “Den smarteste på to ben!” Tidligere kolleger beskriver ham som superhjernen over alle superhjerner og da han sluttet som politiker, måtte Kristin Clemet nærmest ty til tårene. Selv blir Pedersen – som er opptatt av å holde en lav profil – heller forlegen av alt skrytet.

Det var derfor også noe motvillig han til slutt lot seg overtale til å bli intervjuet av Kapital.

– Skryt i dag kan bli kritikk i morgen, sier Pedersen innsiktsfullt. – Som tidligere politiker vet jeg dessuten hvor tungt det kan være å få søkelys på alt man fortar seg. Det blir lagt merke til om du bulker en bil og om du parkerer på en handicaplass mens du er inne i skobutikken. Nå har jeg hverken tenkt å bulke veldig mye eller parkere som en villmann, men jeg ser liten tilleggsverdi i å være offentlig eksponert.

- Verdt å dø for!

“Hadde jeg fortsatt til jeg var 50, ville jeg vært dau!” uttalte Pedersen da han forlot meglerbransjen i 2002. I dag er han 47 og tilbake for fullt – som en av flere eiere i Arctic Securities, med direktørtittel innen corporate finance.

– I 2007 sa du at du ikke hadde tenkt å dø på jobb, men hvis det skulle skje så er Arctic et firma det er verdt å dø for?

– Ja, det var litt sleivete sagt, humrer Pedersen. – Det jeg mente var at dette var et *setup* som gjorde det mye morsommere å gå tilbake til meglerbransjen.

– Fordi?

– Det er det flere grunner til, svarer han.

Kort fortalt savnet Pedersen fellesskapet og pulsen ved meglerbordet. Dessuten hadde han blitt fem år eldre. Han følte seg mer moden og var blitt flinkere til å delegere. Nå fikk han også muligheten til å jobbe med mennesker han hadde samarbeidet godt med tidligere, og bli med på å starte noe nytt som Norge aldri hadde sett maken til før.

– Vi hadde snakket om det flere ganger, det å bygge opp noe fra bunnen av. Og nå stemte konjunkturbildet, forteller han. – Vi så at vi var på vei mot nedgangstider.

Det som begynte som en gründeridé mellom Mads Syversen og Petter Bakken julen 2006, har allerede vokst til et selskap verdt nærmere 1,5 milliarder kroner. Inntil nylig var selskapet eid av de omtrent 90 ansatte, men for en drøy måned siden kjøpte Rasmussengruppen – som også eier 15 prosent av ABG Sundal Collier – seg inn i Arctic med 21 prosent av aksjene.

– Mange spekulerer i at det nå går mot en *kjempestor privatbasert meglergigant*. Er det dette dere jobber mot?

– Med oss og ABG? Nei, nei, nei, avkrefter Pedersen. – Det jeg derimot kan si, er at *Arctic Securities* skal bli en *kjempestor privatbasert meglergigant*!

Amundsen og Nansen

Amundsen, Nansen og Sverdrup. Johansen, Eiriksson og Hoel. Hos Arctic Securities i Vika i Oslo er alle møterommene oppkalt etter norske polfarere. Navnet Arctic var det selskapets advokat som foreslo, ifølge Pedersen.

– Det var norsk og internasjonalt på en gang og kom tidlig i alfabetet, for-

klarer han.

Fargene går – ikke overraskende – i hvitt og sort, og rommene er utsmykket med fotografier innrammet i drivved og store lerretsbilder av eventyrerne.

– Selv er jeg opptatt av de litt mer obskure og oversette polarheltene, forteller analytikeren. – Adolf Hoel, for eksempel, er både ukjent og underkjent. Han sto på gal side under krigen, men uten hans innsats tidlig i forrige århundre hadde antagelig ikke Norge hatt suvereniteten over Svalbard. Som bosatt i Larvik er jeg jo også stolt av Wisting; “Jo verre det så ut, jo bedre likte han sig. Og gikk det på livet løs, var han først i sitt ess.”

– *Folk sier du har en fantastisk hukommelse?*

– Vel, jeg er i alle fall god til å huske ting som interesserer meg, smiler Pedersen blygt. – Jeg har en billedorientert hukommelse. Jeg husker bedre ting jeg har lest enn ting jeg har hørt.

Å oppkalle rommene etter arktiske oppdagere var selvfølgelig Pedersens idé. Han har nemlig alltid vært mer enn gjennomsnittlig interessert i historie.

Anglofil

Også i barndommen. Mens guttene i gata spilte fotball, satt Jon Gunnar heller hjemme og leste bøker. Kompisene meldte seg inn i idrettsforeninger. Jon Gunnar ville heller bli medlem av Norsk-Britisk Forening.

– Jeg meldte meg inn der som 13-åring, forteller Pedersen.

– *Som 13-åring?*

– Ja, et eksempel på tidlig historisk bevissthet. Det er noe som går i familien. Vi er alle litt pro-britiske. Storbritannia var jo Norges garantist for uavhengighet helt frem til USA ▶

FOTOS: SCANPIX/BERIT ROALD

overtok. Dessuten synes jeg at britene har håndtert vekst og forfall på en veldig hyggelig måte. De bygde et imperium, og da det ikke var bruk for det lenger, la de det ned.

– Men pompen og prakten har de beholdt?

– Ja. Og mange morsomme tradisjoner. Frem til 1968 hadde Winchelsea en kar som gikk ut noen ganger om dagen, sto på en klippe og kikket mot øst for å se om franskmennene kom. Gjorde de ikke det, gikk han hjem, for da var det ingen grunn til uro, humrer Pedersen.

– Hvorfor ble du ikke historiker?

– Nei, si det, svarer han. – Det er mange ting jeg skulle ha blitt. Russerevyen var veldig morsom, så jeg skulle gjerne blitt revyskuespiller. Og jeg skulle gjerne blitt forfatter. Eller historiker, bevares! Men nå studerte jeg jo faktisk historie på fulltid et år.

Fasinert av forfall

Men Blindern ble ikke helt som forventet. Medelever som fløy i fistel over oppgaver som gikk utover pensum, gjorde den kunnskapshungrige unggutten grønn av irritasjon. Da passet den amerikanske studiemodellen – hvor det er lov til å stille professorene til veggs – ham bedre. Etter å ha fullført sin cand. mag. i Oslo dro Jon Gunnar derfor over Atlanteren. Der tok

han en MBA ved Northeastern University i USA – og gikk ut som beste student ved studiet noensinne.

– Men det er ikke et så gammelt universitet, da, det er fra rundt 1920. Dessuten spesialiserte jeg meg i konkurranselovgivning. Alle andre MBA-studenter er opptatt av suksess. Jeg synes forfall er mye mer fascinerende, forteller Pedersen.

– Forfall?

En av grunnene til at jeg fikk jobben i Orkla var at jeg var litt annerledes. Jeg tror faktisk de brukte uttrykket “litt odd”.

– Ja. Nesten alle bedrifter går jo over ende en gang, enten på grunn av styrt avvikling, oppkjøp eller fordi de rett og slett går nedennom og hjem. Jeg tenkte at dette var et tema der det var mye kunnskap å hente, sier han – og begynner på en av sine lange avhandlinger.

Subprime og CDO

Ifølge Pedersen har vi nemlig mye å lære av amerikanerne når det gjelder konkuranselovgivning.

– I Norge er vi veldig flinke på analyse og firefeltstabeller. Vi ser oss tilbake og drar oss i håret. Hva var det som gikk galt? Amerikanerne er mer opptatt av å se fremover. De sier, okay, dette gikk ikke, men det må jo være

noe av verdi her som vi kan utvikle videre. Ingen starter en bedrift bare fordi de er gode til å føre regnskap. Ideen kan ha vært god, men salget feil.

– Men det er da vitterlig av betydning å se på hva som gikk galt også?

– Ja, helt klart, vedgår han. – En kombinasjon av den amerikanske og europeiske tilnærmingen hadde vært veldig effektiv.

– Apropos forfall. Det har vært fascinerende tider for deg de siste årene?

– Ja, absolutt. Men det er ikke første gang jeg er med på en nedtur. Da jeg kom tilbake fra USA i 1989, hadde vi den første bankkrisen. Så utdannelsen var i og for seg relevant allerede da.

– Men du skulle kanskje ønske du hadde lært litt mer om subprime og CDO da du studerte der borte?

– Alle skulle nok ønske det, smiler Pedersen. – Men på den tiden fantes ikke de begrepene. Samtidig må vi ikke glemme at flertallet av disse lånene ble innvilget fordi det var et politisk ønske om å gi kreditt til låntagere med lav betalingssevne. I etter-

tid er det egentlig ikke noe eksepsjonelt ved denne krisen. Det er heller det at mange kriser tilfeldigvis traff bunnen samtidig.

Hei til atomkraft!

I tillegg til å være anglofil har Pedersen alltid vært politisk engasjert, og han meldte seg tidlig inn i Unge Høyre. Parallelt med studiene på Blindern hadde han tillitsverv i Norges Gymnasiastsamband og ikledde seg sliten militærjakke og buttons med "Hei til atomkraft". På pulsten hadde han bilde av lady Diana og Margaret Thatcher.

– *Forvandlingen er stor?*

– Ja, det kan du si, humrer Pedersen. – Men akkurat det med militærjakka skyldes vel så mye praktiske årsaker. Det var nemlig ikke så lett å finne andre jakker som passet.

Like fullt: Pedersens politiske engasjement var sterkt, og da han kom tilbake etter endt studium i USA, fikk han jobb som personlig sekretær for daværende arbeids- og administrasjonsminister, Kristin Clemet. Deretter fortsatte han som politisk rådgiver i Høyre, inntil han meldte overgang til meglerhuset Orkla Finans i 1994.

– *Hvorfor meglerbransjen?*

– Av flere grunner, men mest av alt skyldtes det tilfeldigheter, svarer Pedersen. – Jeg satt i Høyres landbrukspolitiske utvalg sammen med Hans Aasnæs, som da var megler i Orkla Finans. Vi fikk en veldig god dialog. I ettertid har jeg fått vite at en av grunnene til at jeg fikk jobben i Orkla var at jeg var litt annerledes. Jeg tror faktisk de brukte uttrykket "litt odd".

– *Så jobbyttet hadde ikke noe å gjøre med Høyres nedtur fra 33 til 14 prosent?*

– Jo, helt klart. Det var vanskelig å se tilbake på tiden som en sammenhengende serie triumfer. Det var ingen god periode for partiet, og det var jo jeg medvirkende til. Jeg kan jo ikke bare skyldte på demografiske trender.

Bygger bibliotek

Men den kanskje viktigste årsaken til at han valgte å slutte i politikken var mer av det kyniske slaget: Skulle han først jobbe døgnet rundt, kunne han like godt jobbe et sted der han tjente mye penger.

– *Så forslaget om regulering av lønninger og bonuser i meglerbransjen faller ikke helt i god jord hos deg?*

– Det er ikke uforståelig at et slikt forslag kommer, men det er å ta klar stilling i forholdet mellom kapitalis-

tene og arbeidskraften, mener Pedersen. – Som medeier i et meglerhus er det helt greit for meg. Likevel synes jeg ikke det er helt riktig.

– *Hvor viktig er penger for deg?*

– Det spiller helt klart en rolle, innrømmer han. – Jeg tror penger er viktig fordi det gir muligheten til å realisere endel ting du ikke kunne realisert ellers. Jeg bruker for eksempel mye penger på bøker.

For mens andre i meglerbransjen bruker den lille fritiden de har på å trene seg opp til Birkebeineren, drar Pedersen heller hjem til huset sitt i Nevlunghavn for å lese bøker. Og dem har han flust av. Noen tusen.

– *Hvor gjør du av dem alle sammen?*

– Hjemme. På kontoret. I garasjen. Men jeg har nettopp kjøpt et bygg i Nordahl Bruuns gate hvor det skal bygges et bibliotek.

– *Privat?*

– Ja, i alle fall så lenge jeg er i live. Så får vi se hva som skjer etter det, smiler han.

Kapitalismen har aldri stått sterkere!

En bisarr opplevelse

Pedersen ble i Orkla Finans i åtte år. I 2002 sluttet han for å bevare helsen, og ble rådgiver for staten i eierskaps-spørsmål i stedet. Før det hadde han rukket å være med på børsnoteringene av Telenor og Statoil, utlånt fra meglerhuset. Og da Telenor og Telia skulle fusjoneres i 1999, var han med i en nordisk rådgivningsgruppe.

– Jeg var til stede på det skjebnesvangre styremøtet da alt brøt sammen, forteller Pedersen.

– *Hva skjedde?*

– Vi skulle etter planen presentere planene for børsintroduksjonen av det sammenslåtte selskapet for styret. På dette møtet vedtok imidlertid styret at hovedkontoret til mobilenheten skulle ligge i Stockholm, uten at den norske regjeringen var informert. Det ble en bisarr opplevelse. Jeg skjønte i løpet av møtet at dette gikk galt. Det hadde for så vidt utviklet seg over tid, men denne makt-demonstrasjonen toppet det hele. Dagen etter ble vi latterliggjort i svenske lederartikler med uttalelser som "Nordmennene mener mobilvirksomheten skal ligge på Hardangervidda". I dag ser vi jo at Telenors mobilvirksomhet har vært langt mer vellykket enn Telias.

– *Ble du skuffet?*

– Ja. Dagen etter styremøtet gikk jeg ut og kjøpte et maleri: Gustav 2. Adolfs død på slagmarken ved Lützen, malt av den norske maleren Peter N. Arbo. Han er kanskje Norges beste hestemaler.

– *Så du er kunstinteressert?*

– Nei, jeg samler på slagbilder. Jeg er jo historieinteressert, samt at det er få andre som samler på slike bilder, så da er de ikke så dyre.

Gud forby republikk!

Da Pedersen startet for seg selv, opprettet han også sitt eget selskap, Immobiliare, som ifølge vedtektene skal arbeide med propaganda for og utbredelse av kapitalismen.

– I det opprinnelige utkastet sto det faktisk "For fremme av kapitalisme og monarki", forteller Pedersen. – Men utviklingstrekk i monarkiets sirkler de siste årene gjorde at jeg strøk det siste.

– *Så du er ikke lenger tilhenger av monarkiet?*

– Å jo, til de grader. Bare ikke akkurat dette monarkiet, humrer han. – Men gud forby at vi får republikk!

Selskapsnavnet er hentet fra filmen *Gudfaren 3*, der don Corleone kjøper Immobiliare fra Vatikanet for å bli "hvit".

– Det er ikke så veldig høytidelig, men et morsomt navn. Det er vel bare fordi jeg er stormannsgal. Det betyr i alle fall ikke at det er dedikert til kriminell virksomhet, ler Pedersen.

Selskapet har en egenkapital på drøye fem millioner kroner. Omsetningen derimot er null, og resultatet negativt.

– Før hadde jeg inntekter fra rådgivning og foredrag, og det var det ledende finansielle rådgivnings-selskapet mellom Helgeroa og Berg Kirke. Men jeg burde nok samarbeidet med både Illuminati, Den trilaterale kommisjon, Rosenkreuzerne og The Federal Reserve også, gliser han.

Takker gudene

Kapitalismen er nemlig et av temaene Pedersen er mest opptatt av, og som han brenner sterkest for.

– *Si meg, hvor står egentlig kapitalismen etter finanskrisen?*

– Jeg hørte et foredrag av Kjell Nordström i går, og jeg er helt enig med ham, sier Pedersen.

– *Hvilket betyr?*

– Kapitalismen har aldri stått sterkere! Tvert imot har den til de grader bevist sin evne til å være den maskinen som rydder unna de dårlige ideene ▶

og gir plass til de gode. Nå har den ryddet unna Lehman Brothers og Bear Stearns. Takk gudene for det! Og den har fått vekk bankene på Island. Det var på tide! De bedriftene som er igjen derimot, er mer solide og kompetente enn de noen gang har vært. Så da virker det jo! At Lehman Brothers går over ende betyr ikke at kapitalismen gjør det. Kapitalismen blir bedre av at man får fjernet de tingene som ikke fungerer.

– *Hva synes du om at staten har kjøpt seg opp i Statoil, og kjøper seg opp i Yara ved en eventuell fusjon med Terra?*

– Staten gjør det staten vil, konstaterer Pedersen. – Jeg tror de siste årene viser at dogmenes tid er forbi. Det er samme regjering som nå lar den norske eierandelen i SAS falle, men som økte den igjen i Statoil. Hverken den statlige eierskapsforvaltningen eller selskapene det gjelder blir bedre eller dårligere av det.

– *Tror du på en privatisering av Statkraft, da?*

– Jeg tror det er en uholdbar modell at bare det offentlige over tid kan eie norske kraftressurser. Det er paradoksalt at jo mer uløselig fastlåst noe er til norsk lokalisering og kontroll, jo viktigere skal det være at eierskapet er offentlig. Men jeg ser andre, mer naturlige førsteveier til de endringene enn gjennom eierskapet til Statkrafts norske portefølje.

Fighter til the end

Da Pedersen gikk inn i Arctic Securities, måtte han avvikle alle sine statskontrakter, men helt ute av dansen var han ikke. Da staten ved Olje- og energidepartementet økte eierandelen i StatoilHydro til 67 prosent, benyttet de seg av Arctic Securities – med

– *Hva slags råd har du gitt ham?*

– Nei, det kan jeg ikke fortelle deg. Hvis en rådgiver står frem i avisene med rådene sine, hvorfor i all verden skal noen bruke vedkommende som rådgiver da?

– *Han har åpenbart fått mye juling i mediene. Har noe vært fortjent?*

De siste årene viser at dogmenes tid er forbi. Det er samme regjering som nå lar den norske eierandelen i SAS falle, men som økte den igjen i Statoil.

Pedersen i spissen – som finansiell rådgiver. Og i fjor ble han altså hyret inn for å lage en handlingsplan for Røkkes engasjement som næringslivsleder.

– *Det var mye skrivelser i avisene da dette ble kjent. Hvordan opplevde du det fra innsiden?*

– For det første er vi aldri individuelle rådgivere. Vi er et team, svarer Pedersen. – For det andre er det ikke enkeltpersoner vi rådgir, det er selskapene. Hvordan Kjell Inge Røkke skal innrette seg, kjære vene, det vet da han mye bedre enn meg. Det er han som er milliardær, ikke jeg!

– *Men det var Røkke selv som tegnet dette bildet i mediene?*

– Ja, og det er jo smigrende, men jeg kan aldri bistå noen uten å trekke på de ressursene Arctic er i besittelse av, repliserer han.

– Ja, det har det helt sikkert. Men han har fått mye hyllest også, og det har også vært fortjent. Han er en helt unik industribygger. Han setter seg mål og jobber og jobber og jobber for å nå dem. Du finner ikke mange i Norge som er like målrettet som ham. Han er en fighter til the end.

– *Men de var ikke pene de transaksjonene?*

– Spørsmålet var om de var fair. Men sånne ting har jeg ikke noen mening om, utover det jeg gir til oppdragsgiver, svarer Pedersen kontant.

– *Men det er lov til å spørre?*

– Ja. Det finnes ingen indiskrete spørsmål, bare indiskrete svar. Det er vel kanskje derfor jeg ikke er så glad i å stille opp til intervju, smiler han.